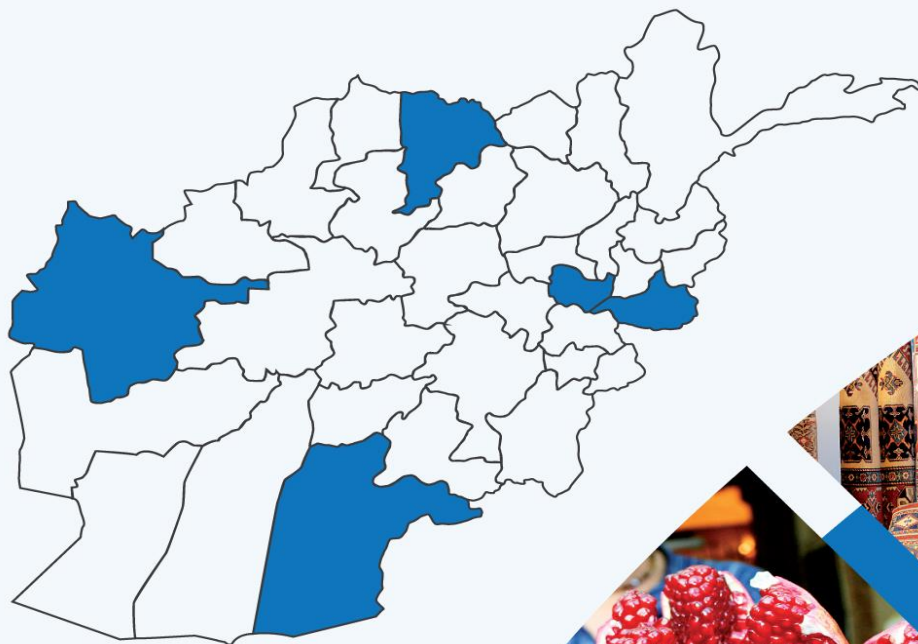

سفارشات متشبین مثل سروی‌های قبل همچنان در حال کاهش است. از لحاظ رتبه بندی سکتوری کسب و کار در کابل بدترین شاخص فرمایشات را داشته است.

سروی کاروبار ۱۳۹۷

سروی موانع کار و بار

سروی موانع کاروبار مشکلاتی را که در راه فعالیت های اقتصادی شرکت های سروی شده ولایات کابل، بلخ، قندهار، ننگرهار و هرات وجود داشته است، مشخص می سازد.

سروی وضعیت کار و بار

شرایط کاروبار شاخصی برای شناسایی سیر رشد تولید ناخالص داخلی می باشد. این شاخص معمولاً تغییرات در سطح تولید ناخالص داخلی را برای چند ماه آینده پیشبینی می کند، مشروط به اینکه درین مدت تغییر غیر قابل پیشبینی در شرایط کلی اقتصاد بوجود نیاید.

سروی وضعیت کاروبار^۱ اتاق تجارت و صنایع افغانستان

سرطان ۱۳۹۷

یافته‌های عمده این سروی

- در مقایسه با سروی قبلی، سطح اطمینان متشبهین نسبت به وضعیت فعلی کاروبارشان بسیار منفی است، انتظارات آنها نیز در مورد شش ماه آینده کاهش یافته است.
- سفارشات متشبهین مثل سروی‌های قبل همچنان در حال کاهش است. از لحاظ رتبه‌بندی سکتوری کابل (۱۸، ۵۹-) بدترین و ننگرهار (۴، ۳۷-) بهترین میزان فرمایشات را داشته است.
- شرایط فعلی کاروبار برای هر سه دسته کسب و کار منفی است، شرکت‌های کوچک از بدتر شدن کاروبارشان رنج می‌برند، اما شرکت‌های بزرگ چشم انداز خوش بینانه‌تر به آینده دارند.
- در مقایسه با دوره گذشته سروی، چشم‌انداز اشتغال شرکت‌ها کاهش چشمگیری داشته است، به جز از سکتور زراعت (۳، ۹) و خدمات (۰، +)، سکتورهای دیگر شاخص منفی کاروبار را گزارش داده اند. پاسخ دهندگانی که گفته اند کارمندان شان کاهش یافته ۴، ۲۰ درصد بیشتر از آنانی است که گفته اند در سه ماه گذشته تعداد کارمندان شان افزایش یافته بود.
- میانگین شاخص وضعیت امنیتی در مقایسه با سروی قبلی بدتر شده است.
- تقاضا متشبهین به بازار و تقاضا برای محصولات و خدمات، اصلاحات اداری و دسترسی به قرضه، کمی بهتر شده است، اما معضل امنیت و نبود زیرساخت‌های بهتر از دو چالش عمده شرکت‌های سروی شده می‌باشد.

^۱ در سروی وضعیت کاروبار نظر مسوولان شرکت‌ها در مورد وضعیت کنونی کاروبار و انتظارات شان برای شش ماه آینده پرسیده می‌شود. این سروی توسط مصاحبه تلفونی در پنج ولایت (کابل، بلخ، قندهار، هرات و ننگرهار) با اشتراک ۷۰۵ شرکت در ماه ثور سال ۱۳۹۷ انجام یافته است.

الف: شرایط کاروبار

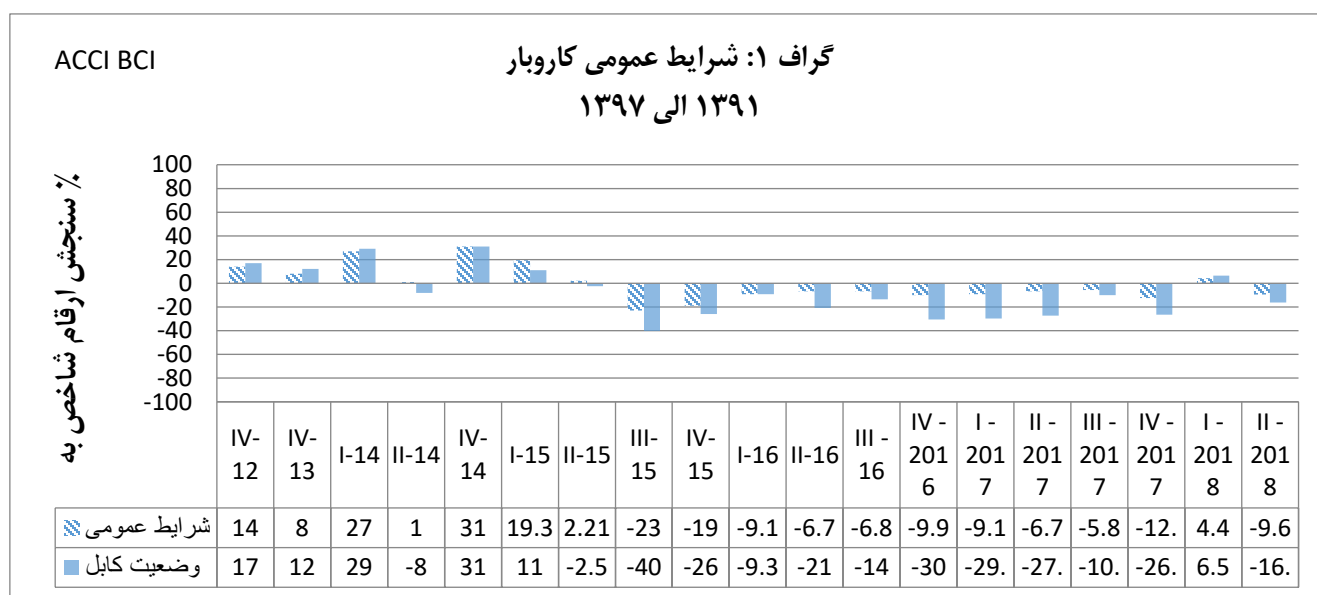
شرایط کاروبار شاخصی برای شناسایی سیر رشد تولید ناخالص داخلی می‌باشد. این شاخص معمولاً تغییرات در سطح تولید ناخالص داخلی را برای چند ماه آینده پیشبینی می‌کند، مشروط به آنکه درین مدت تغییر غیر قابل پیشبینی در شرایط کلی اقتصاد بوجود نیاید.

شاخص شرایط کاروبار بر قضاوت مسوولان شرکت‌ها درمورد وضعیت کاروبار و انتظارات تجاری‌شان برای شش ماه آینده استوار است که با معیار پذیرفته شده بین المللی محاسبه می‌گردد (برای معلومات بیشتر به ضمیمه در پایان گزارش مراجعه کنید).

دامنه قیمت این شاخص‌ها بین مثبت ۱۰۰ و منفی ۱۰۰ می‌باشد، طوری که صفر به مفهوم عادی بوده و از صفر تا مثبت ۱۰۰ شرایط مثبت کاروبار و از صفر تا منفی ۱۰۰، شرایط منفی کاروبار تلقی می‌گردد.

الف.۱- شرایط عمومی کاروبار و شرایط کاروبار به تفکیک هر ولایت

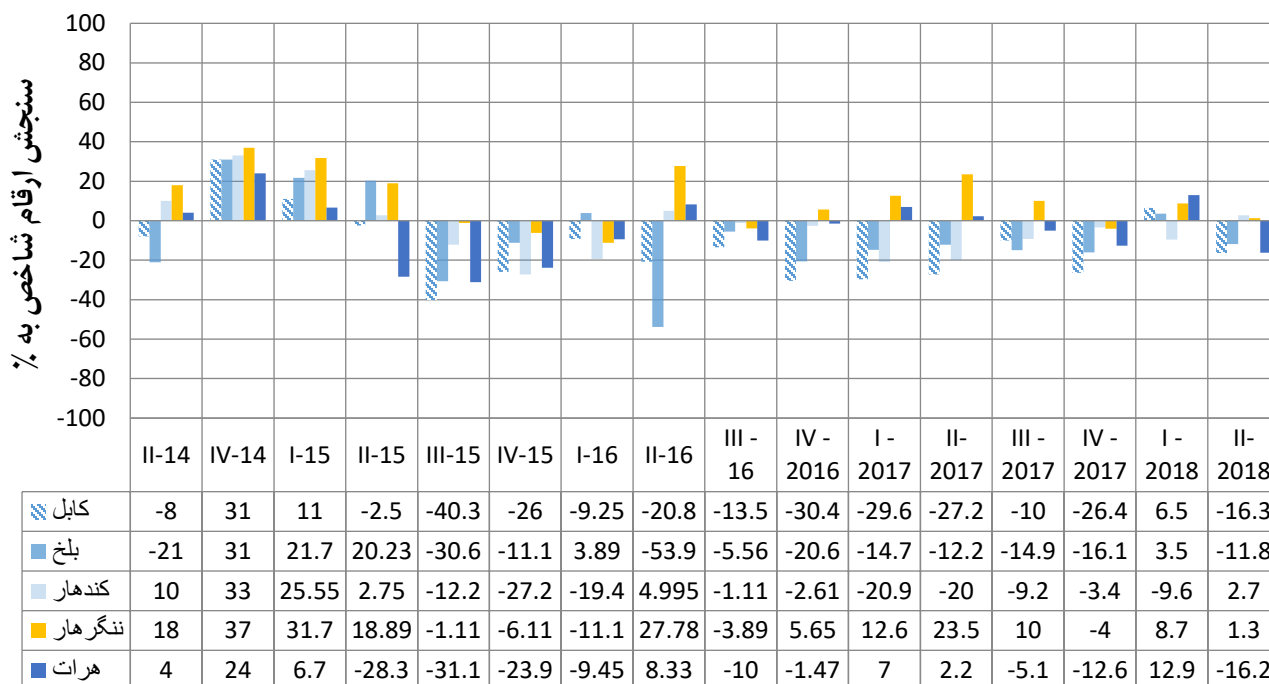
شاخص شرایط عمومی کاروبار در ربع دوم سال ۲۰۱۸ برای کابل، بلخ، قندهار، ننگرهار و هرات در مجموع (۹,۶-) می‌باشد، در حالیکه در سروی قبلی این رقم (۴,۴) بود. طوری که در گراف مشاهده می‌شود، شرایط عمومی کاروبار نسبت به سروی قبلی افت قابل ملاحظه‌ای داشته است. سطح اطمینان متشبهین درباره وضعیت فعلی در مقایسه با سروی قبلی منفی است (۳۲,۸۱- → ۲۶,۴-) و انتظارات آنها نیز در مورد شش ماه آینده کاهش یافته است (۱۳,۵۵ → ۳۵,۹-).

در ربع گذشته، همهی مناطق سروی شده به جز از قندهار، شاخص مثبت کاروبار را گزارش داده بودند. اما در این سروی به استثنای دو ولایت قندهار و ننگرهار همهی نقاط سروی شده شاخص منفی کاروبار را گزارش داده‌اند. قندهار در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته پیشرفت چشمگیری داشته است. شاخص کاروبار در ننگرهار اما در مقایسه با دوره گذشته سروی کاهش چشمگیری داشته است.

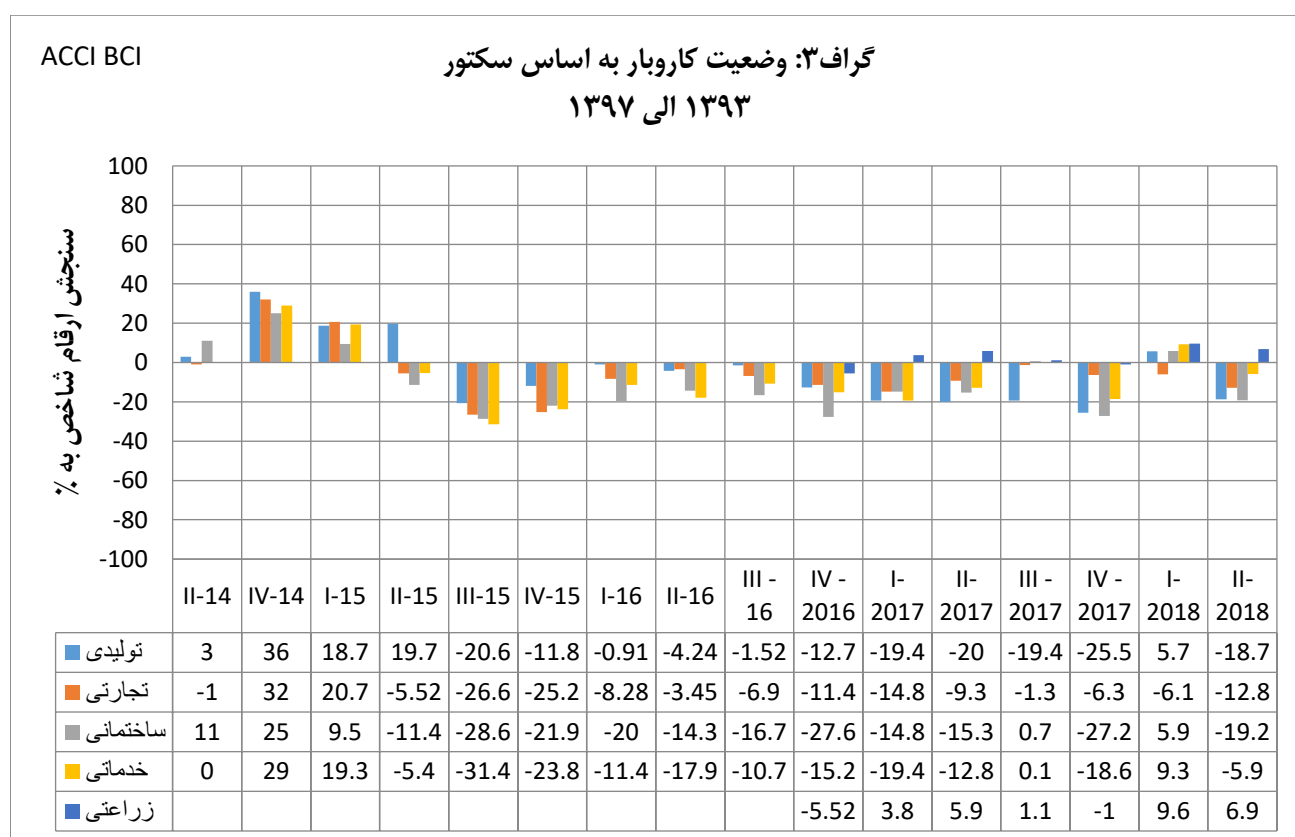
ACCI BCI

گراف ۲: وضعیت کاروبار به اساس ولایات
۱۳۹۳ الی ۱۳۹۷

الف.۲- شرایط کاروبار به تفکیک سکتور

تمام سکتورها به استثنای سکتور زراعت شاخص منفی کاروبار را گزارش داده اند، شاخص کاروبار سکتور زراعت هم در مقایسه با دور قبلی سروی کاهش یافته است. زراعت (۶,۹) تنها سکتور ی است که شرایط کاروبار در حال رشد دارد، سایر سکتورها همه دارای شاخص منفی شرایط کاروبار می باشند: ساختمان (-۱۹,۲)، تولید (-۱۸,۷)، تجارت (-۱۲,۸)، خدمات (-۵,۹).

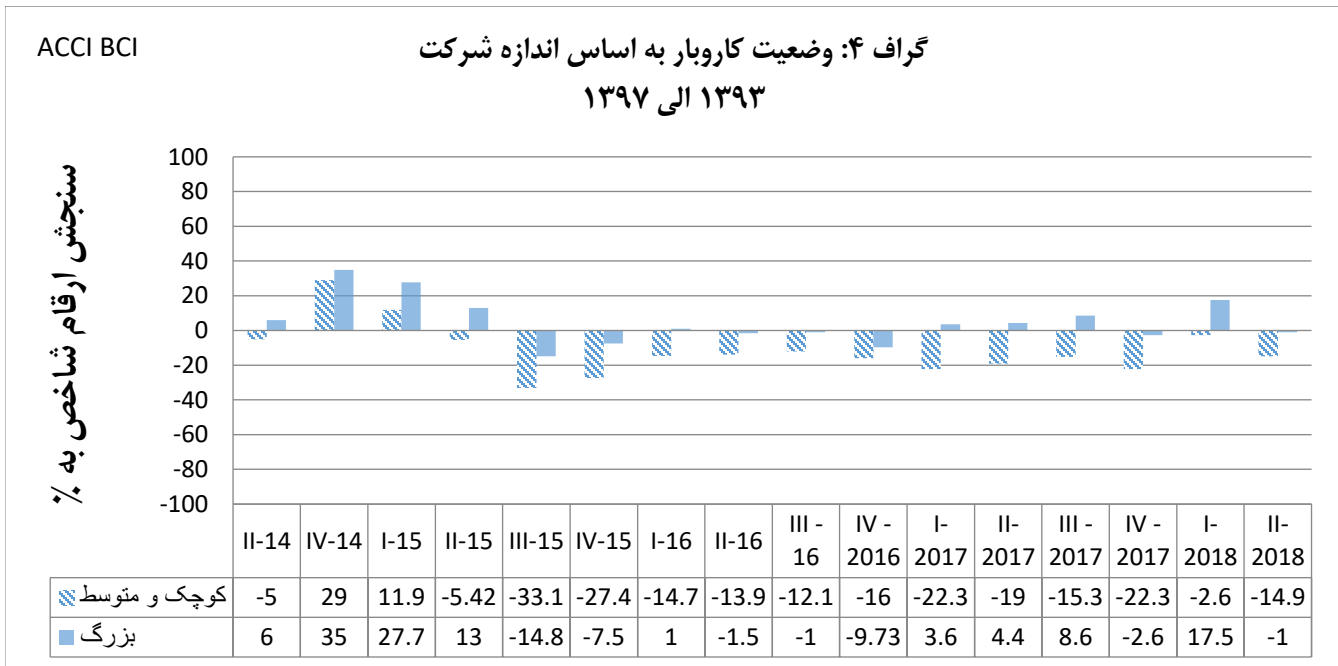

الف ۳- شرایط کاروبار به تفکیک اندازه شرکت‌ها

در این سروی نیز مانند سروی‌های قبلی دیدگاه متشبهان بزرگ، کوچک و متوسط نسبت به وضعیت کاروبار شان متفاوت می‌باشد. هر سه دسته کسب و کار شرایط فعلی کاروبار شان را منفی می‌گویند.

شاخص وضعیت کاروبار شرکت‌های کوچک و متوسط منفی است (۱۴,۹-) و در مقایسه با دوره‌ی قبلی سروی (۲,۶-) بدتر شده است. در مقابل، شاخص وضعیت کاروبار شرکت‌های بزرگ (۱-) نیز در مقایسه با دوره‌ی گذشته سروی کاهش چشمگیری داشته است. شرکت‌های بزرگ به چشم انداز آینده کاروبارشان خوشبین‌تر اند.

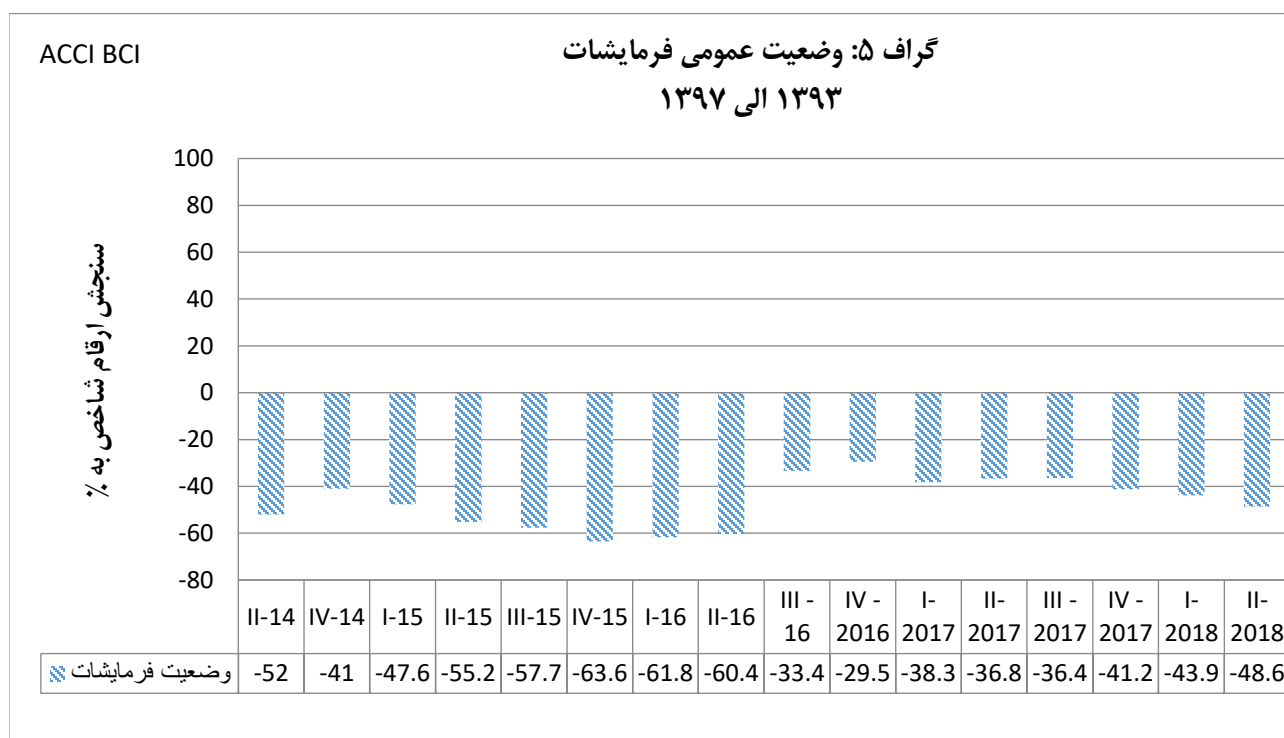
اما وضعیت فعلی تمام سه کتگوری شرکت‌های بزرگ، متوسط و کوچک بسیار نامناسب گزارش داده شده است. با این حال شرکت‌های بزرگ (۲۴,۰۱-) و متوسط (۲۴,۷۸-) نسبت به شرکت‌های کوچک (۵۱,۶۱-) کمتر متضرر شده‌اند.

ب. فرمایشات

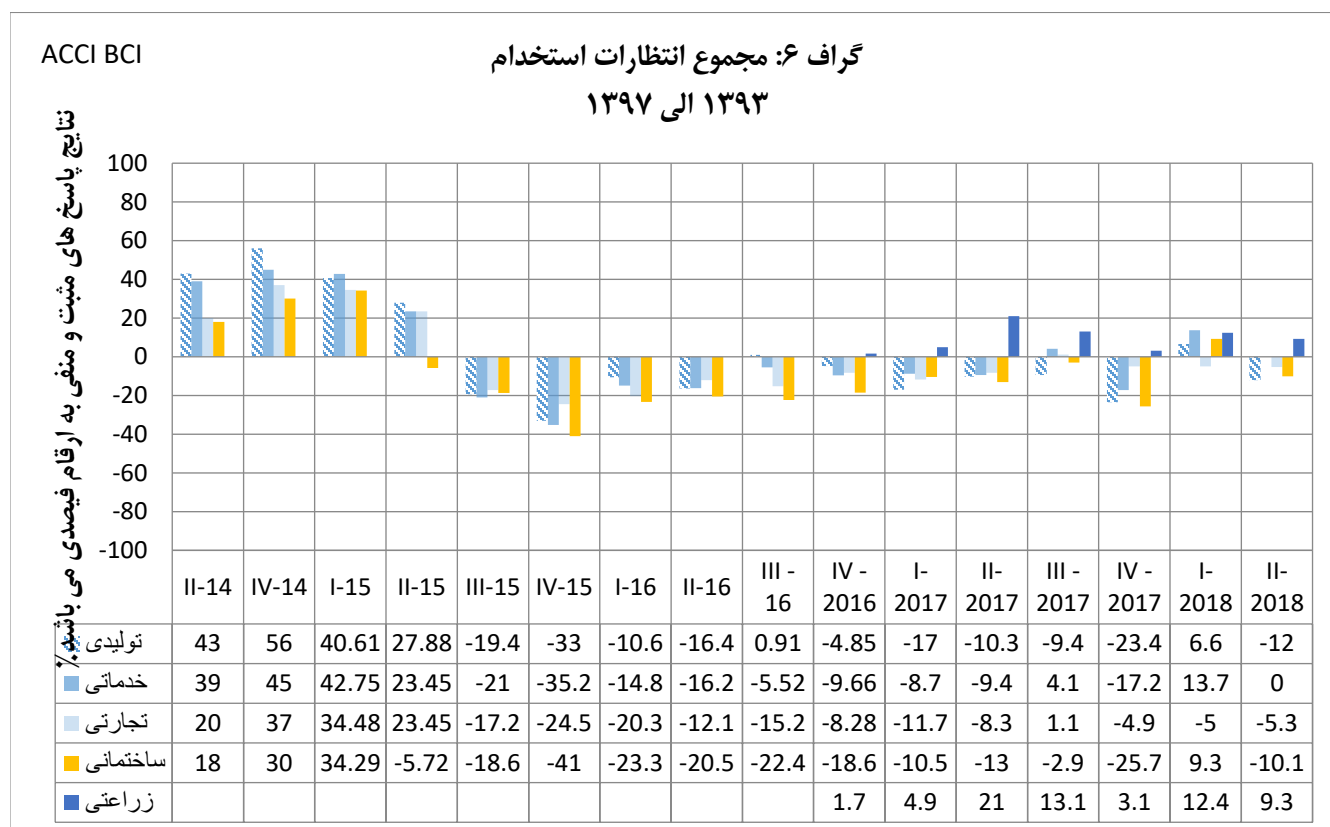
فرمایشات شاخص دیگری برای ارزیابی وضعیت کاروبار است. باید یادآور شویم که ارقام این بخش نیز حاصل تفریق پاسخ‌های مثبت و منفی است.

متشبهین گزارش داده اند که وضعیت فرمایشات شان کاهش یافته است (۴۸,۵۷-). لازم به ذکر است که این رقم پایین‌تر از شاخص سفارشات فصل مشابه سال ۲۰۱۷ است که (۳۶,۸-) بود. هیچ یک از ولایات شاخص مثبت فرمایشات نداشته اما ننگرهار (۳۷,۴-) و بلخ (۳۹,۴۸-) در شرایط نسبتاً بهتر از قندهار (۴۰,۱۸-)، هرات (۵۴,۳۹-) و کابل (۵۹,۱۸-) قرار دارند.

ج. انتظارات استخدام:

گراف شماره ۷ حاصل جمع بیلانس وضعیت کنونی استخدام شرکت‌ها و انتظارات آنان را برای استخدام در سه ماه آینده نشان می‌دهد. بر اساس این سروی، شرکت‌ها در مورد چشم انداز اشتغال خود بدبین استند (۲۰,۵۴-). سکتورهای زراعت (۹,۳) بالاترین و تولید (۱۲-) پایین‌ترین میزان انتظارات استخدام را دارند.

مثل همیشه، وضعیت کنونی استخدام با توقعات پاسخ دهندگان سروی قبلی بسیار متفاوت است.

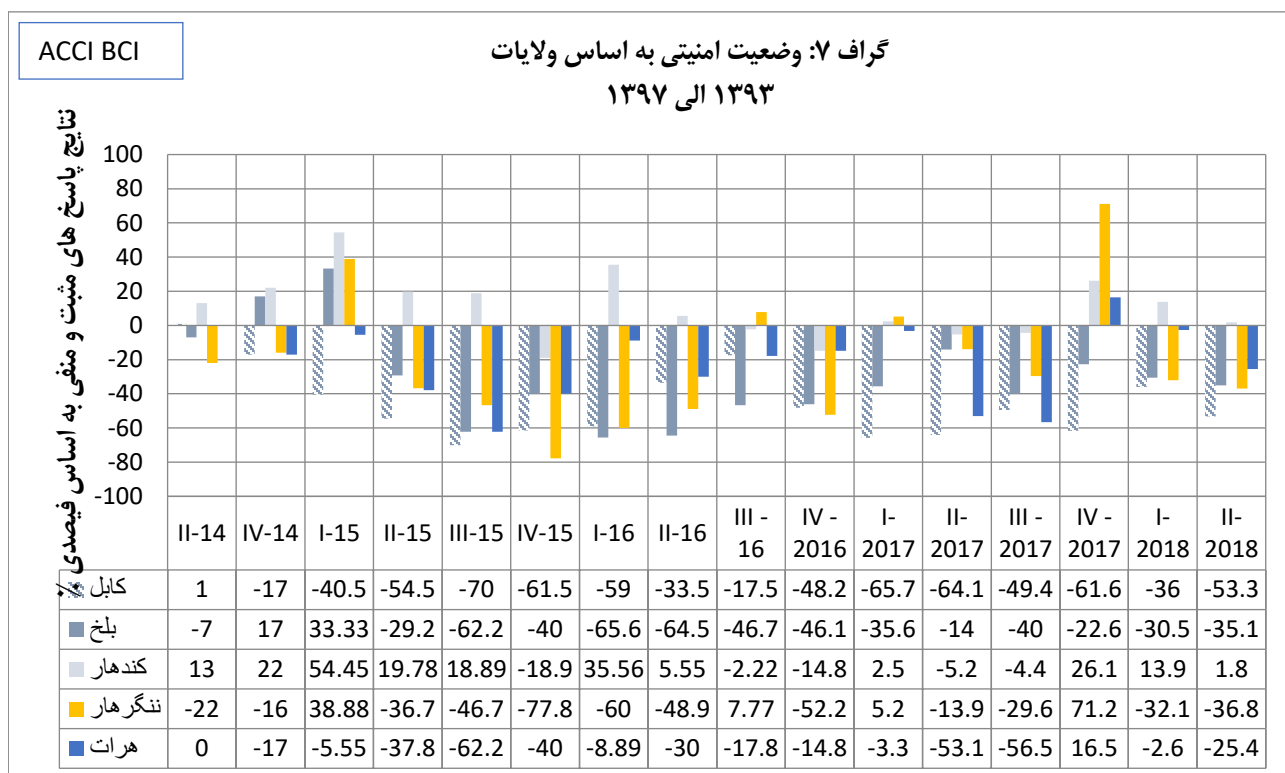
تعداد پاسخ دهندگانی که گفته اند کارمندان شان کاهش یافته ۴,۵,۲۰ درصد بیشتر از آنانی است که گفته اند در سه ماه گذشته تعداد کارمندان شان افزایش یافته بود.

شرکت‌های تولیدی (۱۲-), ساختمانی (۱,۱۰-), تجاری (۳,۵-) تعداد بیشتر کارمندان شان را از دست داده اند، شاخص اشتغال در سکتور خدمات (۰) در حالت اشباع قرار دارد و سکتور زراعت هم با (۳,۹) شاخص استخدام مثبت گزارش داده است.

وضعیت امنیتی:

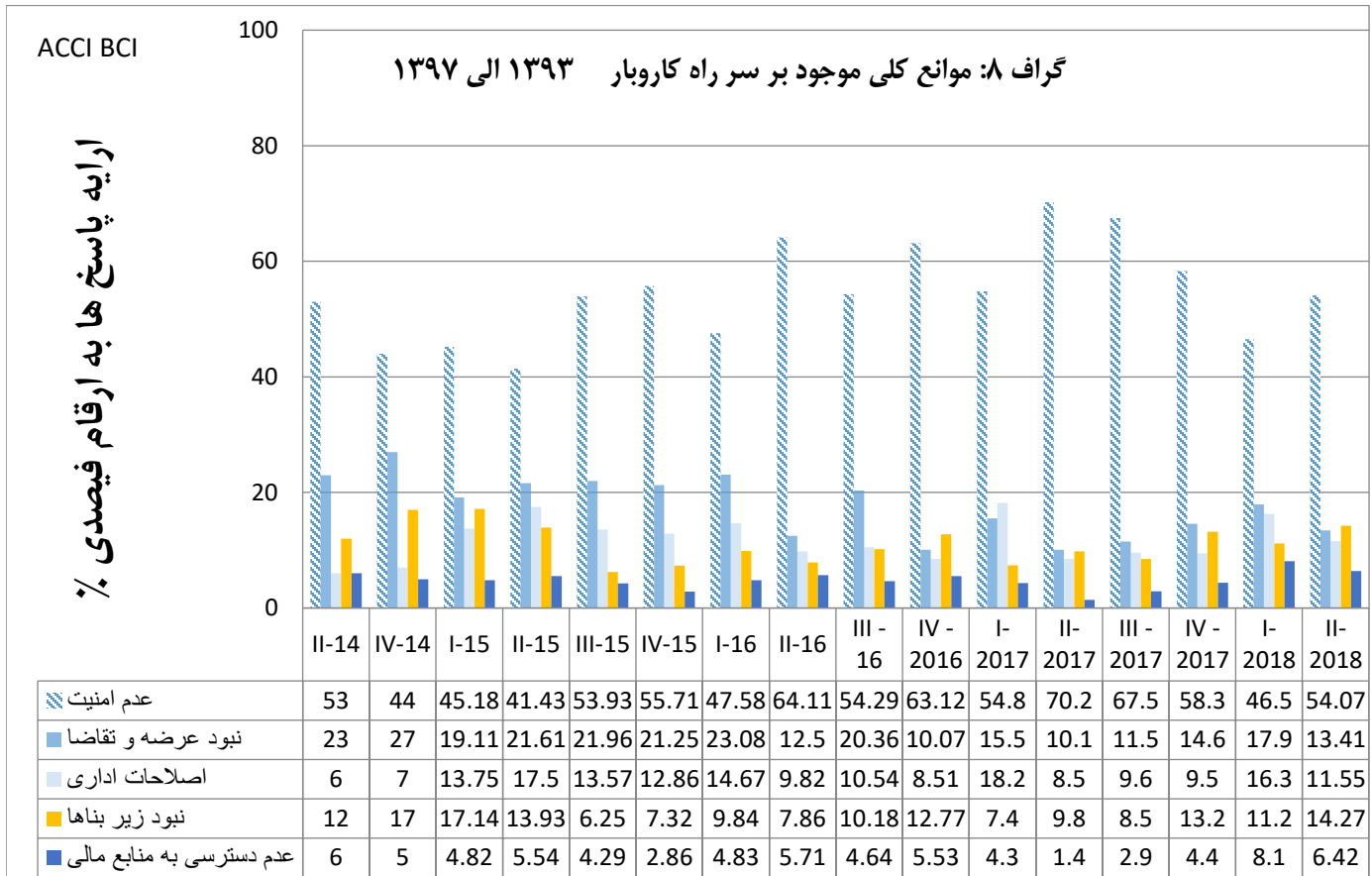
شاخص میانگین وضعیت امنیتی (-۳۴,۷۴) نسبت به سروی قبلی (۲۰,۹-) بدتر شده و تفاوت‌های منطقه‌ای نیز زیاد است.

ولایت قندهار (۱,۸) تنها ولایتی است که شاخص امنیتی مثبت دارد، اما در مقایسه با دوره گذشته سروی شاخص امنیتی ولایت قندهار (۱۳,۹) کاهش یافته است. متشبهان سروی شده در کابل (-۵۳,۲۸) وضعیت امنیتی بد را گزارش داده اند. متشبهان سروی شده ننگرهار (-۳۶,۸۴)، بلخ (-۳۵,۰۸) و هرات (-۲۵,۴۴) نیز از وضعیت امنیتی محیط کاروبار شان راضی نیستند. در کل اوضاع امنیتی ناپایدار به نظر می رسد.

۵ : موانع موجود بر سر راه کاروبار:

ارزیابی موانع عمده کاروبار نشان می دهد که امنیت لازم مهم ترین عامل برای توسعه و انکشاف کاروبار متشخصین است. پس از آن به ترتیب زیرساخت های بهتر، بازار و تقاضا برای محصولات و خدمات، اصلاحات اداری، و دسترسی به منابع مالی عوامل اساسی برای رشد فعالیت های اقتصادی به شمار می روند. جدول زیر نشان میدهد که تقاضا برای بهتر شدن امنیت و زیرساخت های مناسب افزایش یافته است.

ضمیمه:

تعریف شرایط کاروبار

شرایط کاروبار بر اساس سروی دوره ای شرکت‌های تولیدی، ساختمانی، خدماتی، تجارتي و زراعتی تشخیص می‌گردد. از مسوولان شرکت‌ها درباره وضعیت کنونی و انتظارات شان در مورد شش ماه آینده پرسیده می‌شود. آنان وضعیت کاروبار شان را با انتخاب یکی از سه گزینه (بهتر از عادی، عادی، بدتر از عادی) و انتظارات شان را با انتخاب یکی از سه گزینه (بهتر خواهد شد، تغییر نخواهد کرد، بدتر خواهد شد) انتخاب می‌کنند.

گزینه بهتر از عادی را مثبت و گزینه بدتر از عادی را منفی فرض می‌کنیم. شاخص وضعیت کنونی از تفریق فیصدی پاسخ‌های مثبت و منفی بدست می‌آید. در عین حال شاخص انتظارات از تفاوت میان فیصدی گزینه "بهتر خواهد شد" و "بدتر خواهد شد" بدست می‌آید. شرایط کاروبار عبارت از اوسط حسابی وضعیت کاروبار و انتظارات می‌باشد.

در ارایه گرافی برای دور اول سروی گزینه‌های "عادی" و "تغییر نخواهد کرد" نقطه صفر در نظر گرفته می‌شود. شاخص شرایط کاروبار از صفر تا مثبت ۱۰۰ (بیشترین) و منفی ۱۰۰ (کمترین) می‌تواند تغییر یابد. بعدها، زمانی که سری‌های زمانی (time series) بوجود آمد، نقطه صفر شرایط کاروبار با توجه به نتایج سروی سال معیار معین خواهد شد و سالهای بعد بر اساس آن سال سنجیده خواهد شد.

نویسندگان گزارش: یونس نگاه، بصیر نورانی و داکتر مسعود پروانفر

مصاحبه کنندگان: رامش صمدی، مقدس هاشمی، زلال اکبری، خنجر جبارخیل و رامین فضلی

تماس با دفتر تحقیق و سروی: research1@acci.org.af

Afghanistan Chamber of Commerce & Industries
اتحادتي تجاروت و صنايع افغانستان
د افغانستان د سوداگري او صنايعو اتلگ

چمن حضوري
جوار کابل ننداري
کابل، افغانستان
+۹۳ (۰) ۷۵ ۲۰۲ ۵۸ ۵۴
+۹۳ (۰) ۷۹ ۴۴۴ ۹۰ ۵۵
research1@acci.org.af

www.acci.org.af

<http://www.acci.org.af/surveys-and-studies.html>

پست بکس: ۲۳۳

با همکاري مالي

همکاري
آلمان
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

